

المجلس الوطني لحقوق الإنسان
 المجلس الوطني لحقوق الإنسان
 Conseil national des droits de l'Homme

المملكة المغربية
 المملكة المغربية
 Royaume du Maroc

“ΣΤΙΟΝΟΤΙ ΟΟ ΣΗΣΙ ΟΙΟΠ Χ ΟΘΟΚΟ Ι ΓΗΣΗΣΟ”
 ΣΕΘΧΟΟΙ ΣΕΖΠΟΟΟ Ι ΤΘΕΕΣΕΤ Ι ΟΘΟΧΧ”
 Σ ΟΘΚΟ Ι ΣΕΙΩΣΗ

13 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2022

Boulevard Erriad
 B.P.21527, N° 22, Hay Ryad, Rabat - Maroc
 tel : +212(0) 5 37 54 00 00
 fax : +212(0) 5 37 54 00 01
 cndh@cndh.org.ma

شارع الرياض
 ص ب 21527، حي رياض الرباط - المغرب
 الهاتف : +212(0) 5 37 54 00 00
 الفاكس : +212(0) 5 37 54 00 01
 cndh@cndh.org.ma

www.cndh.ma

**ΣЦИΩΣΗ Ι ΚΡΙΘΟ ΙΙΟ ΣΘΘΙ ρΘοΚο Ι ρЖοοϑ ΣΙΧΟ ΙΙοΕρQ Λ CИΣИϑο
†οΙοΕ† †οCЖΠοΟρ† Ι †ΘVZΣC† Ι ρΘοXX^μ ΙΙο ΣΘCοXИ
ρΘVZΣC οΙοCρO Ι ΣЖOЖοΙ Ι ρΗΧοΙ
- ΣCΘXOοΙ ΣCЖΠρOο -**

οΘΘ Ι 24 ϑ8Ιϑ8 2022, ρOCI 2000 Ι ΣCЖΠοXИ οΛ ЖOСИ Θ †ΠΣИο †οCХOρ† ΘX ΙΙοΕρO Θ CИΣИϑο, ΘИοΠο† οРК^μ ΘX †IϑZΣE† Ι ρЖοοϑ ΘοQΣϑ8 ϙΣИ8. ΣCИCQΣ οΛ ρO ΣИΣ οΙοΠ ΣΛΛY †ϑοИο †Θ†Qο†ΣИΣ† ΙΙΘ Λ ρИYοИ ΙΙΘ Λ Π8EΕ8И Ι ΣCЖΠοXИ ΙΙο XΣΘ ΣΛO8И Λ Π8EΕ†8И Ι ΣC†ΣИΙ Λ ρИXΣOИ, Λ ρXХοO.

23 Ι ΣCЖΠοXИ οΛ ΣCϙ8†Ι Λ 217 Ι ρXХΣΛИ οΛ Σ†ϑοXοΘИ, ΘXΣOИ 140 Ι ΣЖOΛΣOИ Ι †XХοИΣИ †XХΛ8ΛοΙΣИ Λ 77 Ι ΣCЖΠοXИ. ΘCOΘИ †XХοИΣИ †XХΛ8ΛοΙΣИ οXοЖ ΣΘΘοИИοΙ Λ ΣИοИИ ϑοEИΣИ ρO ΣИϑZοΙ οЖοΛ οΛ ΘΘΣΛΛИ ΣOΣCИ ΣCХOρ†И. ΘCOΘИ ΣCЖΠοXИ ΣΘИИΣΠИ Λ ΣC†QοEИ Λ ΣCοΘOИ ϙΠοΙΣИ οЖοΛ οΛ ΘΘКИ8ИИ †οXХ8ο† ΣΘEοΙ ΣИΧO ΙΙοΕρQ Λ CИΣИϑο.

ΣOΠИИΣ ρΘVZΣC οΙοCρO Ι ΣЖOЖοΙ Ι ρΗΧοΙ ΛοY οYΣИ8И ΙΙΘ οИYΘ8 XИ ΣCοИοΛИ Ι ϑΣCοИΙ Λ Σ†ΠοYИ †8ЖCϙCИCИ8ο οO Σ††οЖИ οИϙοΛ ΙΙΘ ΣOYοΙ Σ †ΠИΣΠΣИ Ι ρИXΣOИ.

EοQο† Ι ΣCИCQΣИ οΛ Ι ΚΡΙΘο, †ΘCοXИ †ИΘΘΣXИ† Ι ρΘVZΣC οΙοCρO Ι ΣЖOЖοΙ Ι ρΗΧοΙ ϑο† †ΘVZΣC† Ι ρΘοXX^μ Θ †YOC† Ι ΙΙοΕρQ Λ CοΛ †† ΣΛ ΣΠοИοΙ οЖοΛ οΛ †X ΣCΘοΠοИИ οΚΛ †И8ИΣИ †οϑИΣИ : †ΣИΘοEΣИ, οC8И ρYOCΣC Λ ΣCЖΠοXИ.

†ΘC8И †ΘVZΣC† Ι ρΘοXX^μ †ΣC8ϙο, †ΘК8 ΣCИCQΣИ Λ ΣИϑCΣOИ ЖΛΣИΣИ Θ †CΘοO† οΛ. ΣOИCοИο ρΘVZΣC οΙοCρO Ι ΣЖOЖοΙ Ι ρΗΧοΙ, οΘΘ Ι ρКQοΘ 13 ϑ8Иϑ8Ж 2022 ϑο† †ΣИοΠ† †οИϑCο† ΣOϙИΛ XΣΘ ΣCΘXOοΙ ΣCЖΠρOο Ι †ΘVZΣC† Ι ρΘοXX^μ.

X CοΛ Λ ΣΛΛοΙ ο88YИ Ι ΣCΘXOοΙ ΣCЖΠρOο¹ Ι †ΘVZΣC† Ι ρΘοXX^{μ2}:

¹ †οΙοE† †οY8OοИ† Ι 30 Ι †οΘИο ρO †ИИΣ οO YΣИο οΘИο Θ [†8†Иοϑ† †ο†QοE†](#)
² οC8И X †ΘVZΣC† Ι ρΘοXX^μ, οCЖΛοϑ Ι †ΘVZΣC†, οИΘΘΣXИ Ι †ΘVZΣC† †οИCοE† Ι ΣЖOЖοΙ Ι ρΗΧοΙ X †CοE† Ι ρXϙC8E; οИΘΘΣXИ Ι †ΘVZΣC† †οИCοE† Ι ΣЖOЖοΙ Ι ρΗΧοΙ X †CοE† Ι Θ8Θ CοΘO†; οИϙOИ Ι ϙCΛοϑ Λ ρΗOοX Ι ΣЖOЖοΙ Ι ρΗΧοΙ X ρΘVZΣC; οCΘXИοЖ, οXϙοC Ι †ΘVZΣC† †οИCοE† Ι ΣЖOЖοΙ Ι ρΗΧοΙ X †CοE† Ι ρXϙC8E; †οXϙοC† Ι †ΘVZΣC† †οИCοE† Ι ΣЖOЖοΙ Ι ρΗΧοΙ X †CοE† Ι ρXϙC8E.

ΣΤΟΧΟΟΙ ΣΤΖΠ8Οο

Χοιτ +Γ80ο Γ811ΣΙ Λ ΣΠ11ΣΗΙ Ι ΣΙοΧοΙ ΙΙο Θ Σ+80ΗΙΛ ΧΗ +ΘΟΣΛ+ Ι 8ΥΗ88 Ι ΣΤΖΠοΧΙ Σ 8ΧΗΗο8 Ι Π8ΖΖοΗ ΣΙΧΟ ΙΙοΕ8Q Λ ΓΗΣΗ8ο, ΙΙο ΧΗ Λ +8ΠΣ Η+οΓ+ οΛ Χ ΚΣΧοΙ Ι +ΘΧΥοΙ ΙΙΘ, οΘο+Σ οΓο+ο8 ΙΙο ΣΘΠ8+ΘΙ οΘΘ8ΗΥ Ι +ΥοΟΣΠΣΙ Λ ΣΘΙΗΗΙ +8ΖΓΟΙΣΙ Ι +ΘΟΣΛΣΙ Λ ΣΓοΘΘΙ Ι 8ΖΟο8 Ι ΣΤΖΠοΧΙ Σ 8ΧΗΗο8 Ι Π8ΖΖοΗ ΙΙο ΟοΛ ΘΘΙΗ+ +ΠΣΗο+ΣΙ Ι 8ΘΘΚΗ8Η Ι ΣΤΖΠοΧΙ Σ 8ΧΗΗο8 Ι Π8ΖΖοΗ Υ ΣΓοΗ.

ΣΥ Λο ΣΘΓο8Ι8 8Θ8888 οοΓ80 Ι ΣΖΟΗοΙ Ι 8ΗΧοΙ οΗΓοΛ ΙΙΘ Σ +ΠΙΣΠΣΙ Ι ΣΤΖΠοΧΙ ΓΓ8+ΙΣΙ, Θ +80Κο ΧΗ ΓοΛ ΣΖΟΣΙ, οΟ ΣΘΓΙΣΛ ΣΤΟΧΟοΙ ΙΙΘ ΣΤΖΠ8Οο:

- οΘΛΛΣΛ Ι 8Θ8888 ΓοΘ ΣΗΚΓ 8ΕΕ8Ι Ι +Γ+οΙΣΙ Χ ΣΓΙοΗο+Ι οΛ, 23 Ι +Γ+οΙ+, Λ 217 Ι ΣΓ+ΠοΥΙ, ΘΧΣΘΙ 140 ΘΧ ΣΗΟΛΣΘΙ Ι +ΧΧοΗΣΙ +ΣΧΛ8ΛοΙΣΙ Λ 77 ΘΧ ΣΤΖΠοΧΙ;
- ΛΛοΙ Λ ΠοΛΛοΛΙ Ι +Γ+οΙ+ +8ΖΓΓ8ΓΙΣΙ, Θ 8ΓΘοΘο οΚΛ 8ΖΖΟο8 οΓΟΙΣΙΙΣ Σ +ΗΚΚΣΠΣΙ Ι 8ΙΧΣΘΙ, ΘΧ 8Υ8Η8 οΓΣΚοΙΣΚΣ [Asphyxie Mécanique] Λ 8ΛΛ88 Λ 8ΚοΓο Λ +Ε8QΣ ΘΧ ΣΧΧΣ Ι 8ΥΟοΘ Ι 8ΧΗΗο8 Λ 8Ι8οΓο Ι 8Θο8ΟοΟ Λ 8Χ8ΛΣ8 Ι 8ΕΕ8Ι ΣΧΧ8+Ι Ι ΣΤΖΠοΧΙ Χ 8ΘοΟοΧ ΣΙ8οΓοΙ Ι 8ΘοΚο ΙΙο ΓΣ ΟΧΗΗ+ +ΧΧΟΣΙ ΙΙΘ ΓΗΣΛ. ΣΧ 8ΘΓΓΣΗΣ οΓΟΙΣΙΙΣ οΘΟΣΛ οΓ8ΣΠΙ Σ 8ΘΠ8+8 Ι +ΓΙ+ΣΗΣΙ Ι +Γ+οΙ+ Ι Κ8 οΛΛοΛ ΠοΛΛο+ [catastrophe de masse];
- 8Ο +ΖΓΣΟ +Θ8888+ Χ ΓοΛ ΣΖΗΣΙ Θ ΚΟο Ι ΣΤΖΠοΧΙ +ΠοΥΙΣΙ ΙΙο Λ +ΓΙοΧΧοΟ Χ 8ΘΧΙοΗ, οΛ +ΘΛΛΣΛ ΘΧ 8ΘοΧοΓ Ι Σ+ΠοΥΙ, ΣΙΧΟ +8ΟΛο Ι +Ε8QΣ ΘΧ 8ΧΗΗο8 Λ 8ΓΛΗΗοΘ Λ +8ΟΛο Ι 8ΘΓΟΘ 8Ο ΣΓΘοΘοΙ Ι +ΧΧοΗ+;
- οΘΛΛΣΛ Ι +Θ8888+ Ι 8ΘοΧΧο ΠοΟ οΓΕοΗ Ι οΠΛ 8οΙ 8ΓΖΠοΧ ΣΓΓ8+Ι Χ 8ΘΘΚΗ8Η Ι 8ΧΗΗο8, +ΘΛΛΣΛ ΘΧ 8ΕΕ8Ι Ι +ΗΚΚΣΠΣΙ Χ 8ΟΖοΗ ΙΙΘ Σ 8ΛοΙ8 Ι ΣΓ+ΣΙΙ Λ ΓοΘ +ΕΗ8Q +Θ8888+ +οΙΓοΕ+ Ι 8Θ8888 ΣΓο8Ι8+Ι Ι 8ΘΓΓΣΗΣ οΓΟΙΣΙΙΣ Λ ΣΘΗΘΣ+Ι Ι 8ΘΓΓΣ ΓΥ8ο8 [ADN];
- οΓΘοΘο Ι ΗΘοΕΣΙ Λ +ΓΘΓ8ΙΣΙ +ο8ΙΘΣΕΣΙ Λ ΣΤΖΠοΧΙ +ΠοΥΙΣΙ, ΙΙο Λ +ΓΓο8οΟ +Θ8888+ Χ 8ΘΧΙοΗ, ΠοΟ οΘΓΟΘ Ι +ΧΧοΗΣΙ +ΣΧΛ8ΛοΙΣΙ Σ 88QΕοΘ;

- **οΘΙΣΛ Ι ΣΙΣΙΙΣΗ ΣΟΙΣΙΙΣΗ ΣΗΘΘΗΠΙ Σ ΗΙΧΣΟΙ Λ ΣΟΠΟΗΙ Λ ΗΙΣΙΙΣ Λ ΗΚΚΚΣΙ Ι ΗΗΝΟΓ ΣΗΘΘΗΠΙ Χ ΘΧΙΟΗ ΟΧΟΠΟΙ Χ ΗΟΕΚQ Λ ΘΧΙΟΗ ΟΟΛΟΠΚΚΚΚΟΛ ΠΣΘ ΘΕΣΘ Χ ΠΙΛΟ;**
- **οΘΘΟΟΚ Ι ΘΖΖΣΟ Ο ΠΟΟΕ ΗΟ Λ ΣΟΘΗΧ ΗΧΙΘΟΘ ΟΟΟΟΓ Ι ΗΧΗΗΣΛ Η ΛΟΟ ΘΟΙΘΕΟΓΤ Ι ΠΟΗΟΘ Χ ΗΟΕΚQ Θ ΣΧΣ Ι ΘΟΟΟΗΣ ΟΟΙΣΙΙΣ ΗΟ ΗΧΟ ΓΟΤ ΘΖΖΣΟΤ ΤΟΟΙΣΙΙΣΤ, Θ ΤΣΗΣΤ Ι ΚΟΧΙΟΗ ΟΚΗΟΟΓ Χ ΘΟΙΣΙΙΣΤ ΗΗΧΣΤ, ΟΗΟΛ ΟΛ ΗΟΠΗΤ ΤΟΙΤΣΗΣΙ Ι ΤΟΤΟΙΤ Λ ΠΟΟΠ Ι ΣΤΟΟΙ Λ ΣΠΟΗΙ Λ ΚΟΟΟΘΟ ΗΘΙ Θ ΤΟΤΟΙΤ, Λ ΘΘΗΟΠ Ι ΣΟΟΘΟΙ ΗΟ ΧΣΘ ΣΗΘΟΟΟΙ;**
- **οΘΘΟΟΚ Ι ΘΖΖΣΟ Ο ΤΚΟΣ Ι ΗΘΘΣΗΣΙ Ι ΘΟΟΟΟ ΟΟΤΟΓ (ADN);**
- **ΤΟΓΣΗΣ ΤΟΖΖΣΟΤ, Θ ΘΟΧΗ Ι ΣΠΗΣΗ Ι ΚΣΧΟΙ Ι ΣΙΟΧΟΙ, ΗΚΟQ ΠΣΙ ΤΟΟΚΣΙ, ΗΟΛΟ Ι ΗΚΚΕΣ Χ ΕΟQΤ Ι ΗΧΗΟΓ Θ ΤΟΙΤΣΗΤ Ι ΚΚΚΟ ΙΣΥ ΟΟΙΟΧΟΟ Ι ΗΘΕΣΙ ΤΣΘΘΙΓΗΣΙ ΧΗ ΘΟΙΣΛ Ι ΤΠΣΘΣ Λ ΗΙΣΙΙΣ ΚΖΖΟ ΣΗΗΟ ΗΤΚΟ Λ ΚΚΟΟ ΣΧΧΗΤ Ι ΣΚΠΟΧΙ Χ ΤΧΧΟΣΙ Ι ΠΚΚΟΗ ΘΘΗΠΙΣΙ Σ ΘΟΚΟ, ΗΟ ΣΗΠΟΟΧΟΗΙ ΚΗΣΛ, ΟΓΗΟ Λ ΓΛΙΟΙ ΗΧΤ Ι ΣΠΟΗΙ Λ ΣΗΣΓ Ι ΚΚΚΙ Ι ΣΟΤΣΗΙ;**
- **οΟ ΣΟΚΟΟ ΗΕΟΗ ΗΥΟΣΟ ΟΘΘΙΓΗΣ ΤΣΘΗΕΣΙ Η ΟΛ ΟΚΚ^η ΣΗΟ ΗΧΗΟΓ, ΣΟΟΟ ΣΠΤΟ ΚΟΟ ΣΗΟ ΠΟΘΘ, ΘΟ ΣΟΧΛΣΗ ΗΧΗΟΓ, ΠΟΗΟ ΤΣΟΓΗΤΣΙ ΤΣΤΖΙΣΤΣΙ ΗΟ ΣΟΘΙ ΘΧ 1998, ΟΚΟΟΓ Ι ΣΚΠΟΧΙ Λ ΚΚΚΚΟ Ι ΤΟΤΟΙΣΙ Λ ΗΥΗΙ Ι ΣΗΕΙ Θ ΗΟΕΚQ;**
- **ΤΚΚΚΟ ΤΟΖΖΣΟΤ Χ ΗΧΤ Ι ΣΙΟΖΖΟΟΙ, ΣΠΗΣΗ ΧΗ ΟΙΓΛΛΛ Ι ΠΚΚΚΗ ΧΧΗΤΣΙ Ι ΣΚΠΟΧΙ ΘΧ ΤΠΟΙΣΤ ΤΟΘΛΟΙΣΤ, ΚΟΟ ΧΣΟΙ, ΓΠΕ Λ ΗΚΥΟΣΘ ΤΣΧΣΟΟ ΟΛ ΤΣΗΣ ΛΟΟΘΙ ΤΗΟΣΘΤ Ι “ΣΟΙΤΣ Ι ΗΟΧΘΟ”, ΟΟΟ Η ΘΧ ΤΚΠΣΟΣ Ι 2021, Λ ΟΟΘ ΧΟΙ ΣΚΠΟΧΙ Λ ΛΛΟΙΣΙ ΘΧ ΤΟΟΚΣΟΤ ΟΛ ΙΣΤ ΤΣΟΚΣΣΙ Ι ΚΚΟΟΓ ΤΚΚΚΟΟΙΣΙ Χ ΠΟΓΓΟ Ι ΟQΘ 2022, ΟΓΗΗΣ ΣΧΟΙ ΟΘΗΗΙ Χ ΗΘΚΣΠΤ Ι ΣΚΠΟΧΙ Χ ΤΟΧΟ Ι ΗΟΕΚQ;**
- **ΣΚΚΚΟ ΘΖΖΣΟ ΤΣΗΣΤ Ι ΘΟΗΗ ΟΤΟΟ Λ ΚΚΚΚΟΙ Σ ΠΟΟΠ Σ ΠΟΟΠ Ι ΚΚΟΟΓ Ι ΣΚΠΟΧΙ ΘΧ ΗΟΕΚQ Θ ΚΗΣΗΓΟ, ΗΟ ΣΗΠΟΘΘΟΙ Θ ΘΘΧΣ ΣΗΠΟΚΚΟΕΙ Λ ΣΗΘΟΙΟΗΟΙ ΚΗΣΛ Λ ΘΟ ΣΗΗΟΟΙ Χ ΤΣΚΣ [ΟΚΟΗ] Λ ΚΚΟΟ [ΟΟΚΟ ΘΟ Λ ΟΧΗΗΓ] Λ ΤΘΟΣΛΤ [ΟΘΘΚΗΗ ΘΟ Λ ΟΥΗΓ] Λ ΣΟΧΟ [ΓΟΤ ΤΠΟΙΣΤ ΟΛ ΘΟΘΟΟ ΚΚΚΗ ΣΚΠΟΧΙ];**
- **ΣΟΠΟΤΗ ΟΛ ΘΟ ΗΣΙ ΟΠ Χ ΚΚΚΟΓ Ι ΣΠΟΗΙ Ι ΤΚΠΟΧΤ ΧΗ ΗΧΗΟΓ Ι ΠΚΚΟΗ ΣΘΟΙ ΣΙΧΟ ΗΟΕΚQ Λ ΚΗΣΗΓΟ, ΤΠΟΘΘΙ Θ ΘΟΟΟ Ι ΗΚΚΕΣ ΣΚΚΚΟΙ, ΗΟ ΧΟΙ ΣΚΠΟΧΙ Θ ΠΚΚΚΗ**

XX8+ISI, 78UEI CoL 7o#EI Σ 2000 I U8X8ΣΛ, X 7ot +ΣΖΣ, ΣCoMoHI Θ ΣCΗQoEI Λ ΣΘIHSU I ΣCoΘΘI GΠoISI [Armes tranchantes] ;

- oO +HIKoe +ΘZEΣC+ XH UoCCo# I #HOΣΛI I +X8oMISI +ΣXΛ8ΛoISI Λ +Q#Σ +ΣCΣΖΣ+ I HIHO#t +oKCoC+ Σ 7oI ΘXΣΘI Λ UoCCo# I ΣCoΘΘI IIOI;

- ΣIISUHI 8ΘZEΣC ΣΛΛY ΣC8I oKΛ ΣCIoMo+I I 8IXo# IIo ΣΘΘI 8ΘoKο o#8#8O I +UIMoHSI Λ +#QΣXΣI I 8ΘΛΣIIM#I X UoΘΣ+I I 8C7oUoE oIoC8I, o7IIo Λ 78ΛIoI oOoto7 oIYΘ8 Y ΛoO 8CIoΛ oCoto7 oIoC8O Λ 8XOoYIMoI XH ΣΘOOSU I 8ΘCoΘ I 8ZQEoC Λ 8ICoE I 8IΦIIMo oCΘIΣIIS.

- oO ΣOΘHoU Σ 8CIoΛ oCoto7 CoΘ ΣΘICHI 8IΘOΣXH I +ΘZEΣC+ +oCIoE+ I ΣJOHoI I 8HXoI 7ot +OoΘΘ#t X IMoI ΣΛ CoΘΘ C8ACCoΛ oUoO, HΘΛ oHSIMoΦ HIHXΛ, HΘΛ ΘΘIMoC oCXtoQΣ, HoΛΣHI ΣΘIMoCΣ, C8ACCoΛ ΦX88 oHoΛ oΛ EHXQI ΣCIQΣ+I I 8CΘΣQΣE Λ 8#8#8O I +oIoE+ XΣHΘ.